

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De creatione hominis. ca. ix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

fecerūt fructū aliqūe: post peccm̄ potius na-
scunt̄ hominī ad laborē q̄ ad vtilitatē. Vel
post peccm̄ orta sunt: qz post dictū ē hominī:
spinas z tribulos germinabit tibi. Al̄ q̄cū
qz terris herent faciūt fructū, i. vtilitatē ma-
nifestā vel occultā. Quia p̄o piscibz z auibz
dictū ē, Crescite z multiplicamini. etiā d̄ his
intelligendū est: lz nō sūt dictum. Hec est em̄
cōmunis causa creatōnis eoz.

De creatōne hoīs,

Ca. IX.

Et inde subditur

De creatōne hoīs sic. Faciam⁹
hoiēm zc. Et loquit̄ p̄ ad filiū
z sp̄m̄ sanctū. Vel ē q̄si cōmunis vox trīū p̄-
sonaz. Faciam⁹ z nostrā. Fact⁹ est at̄ homo
ad imaginem dei q̄ntum ad aiām. Sz ima-
go dei est aiā in essen-
tia z ratione eius: q̄a
sp̄ritus factus est et
rationalis vt deus.
Similitudo in virtuti-
bus. q̄a bona: iusta:
sapient̄ Lum̄ imagi-
ne p̄transit homo: q̄a illā habet etiāz homo
peccans: similitudine p̄o sepe p̄inat. Vascu-
lū p̄o z feminā creauit eos. Hoc q̄ntū ad cor-
pus: tamē d̄z creasse
p̄pter animam. Eos
autē dicit pluraliter:
ne androgeos. id est
hermaphroditos fa-
ctos putarem⁹. Tū
scdm̄ corpus factus
est homo quodāmo-
do ad imaginem dei. cū os hominī sublimē
dedit: vt deus z celestia videat et imitet. An-
de cum questum esset a quodā philosopho
ad quid factus fuisset. Respondit vt cōtem-
pler celum z celi numina. Dedit autem ho-
minī deus potestates: vt p̄cesset alijs animā-
tibus. In tribus ergo notatur hominī dis-
gnitas. Primo quia nō solū factus est in ge-
nere suo vt p̄dicta: sed etiā quia imago dei ē.
Secūdo quia cum deliberatione factus est.
In alijs siquidēz operibus dicit: et facta sūt
in hoc tanq̄ iter se deliberātes persone alee-
runt: faciam⁹. Tertio quia scilicet homo do-
minus staturus est animalū vt essent ei que
futurū mortalem deus sciebat in alimentum
in indumentum: z laboris adiumentū Ante

id est q̄ ad essentiam
z rationem ad imagi-
nem: quo ad p̄tutes
ad similitudines dei
factus est.

Ne putaret q̄s q̄ fe-
cisset hoiēm tm̄ sp̄ri-
tū: z ita sine corpore.
Andros interpretatur
vir. geos ml̄ier vl̄ ga-
ma. vnde bigamus.

peccatum em̄ herbas tm̄ z fructus arborum
dedit deus in escam hominibz et animalibz.
Qd̄ inde colligit: qz ante peccatūz nil noxiū
aut sterile terra p̄duxit. Et nota quia in maxi-
mis: vt in leonibz: p̄didit homo dominū: vt
sciat se amisisse: z in minimis vt in musc̄ etiā
p̄didit vt sciat vtilitatē suam. in medijs habz
dominū ad solatiū: z vt sciat se etiāz in alijs
habuisse. Et bñ dicit eis deus sic.

De institutiōe coniūgii.

Ca. X.

Rescite et mul-

Conjugiū. Qd̄ quia sine coniū-
gione eoz fieri nō potuit. patz
quia deus coniūgii viri z mulieris instituit
in quo p̄futatur q̄dam heretici dicētes Cō-
cubitū sine peccato fieri nō posse. Si queris-
tur quare ante peccatū date sint hominī esce-
cum esset immortalis. Dicemus qz illa immor-
talis in qua creatus est cibus erat sustentāda
nec erat talis qualis illa que futura ē que cibus
nō indiget. Illa em̄ erat posse nō mori.
hec erit non posse mori. Et vidit deus cū
cta que fecerat: z erāt valdē bona: quia singu-
la p̄ se bona. Sed in vniuersitate erāt om̄ia
valde bona: sicut oculus in animali est pul-
crior q̄ separatus. Vel om̄ia erāt valde bo-
na. id est vniuersitas bonoz erat optima: qz
licz quedā in ea sunt p̄ se modo versa in cō-
tumeliam: tamen alijs sunt in vtilitatem: ip̄e
p̄o summū bonum. De hoiē vero vt de cete-
ris dixerat: nō dicit. Et vidit deus qz cēt bo-
num. quia in proximo sciebat lapsurū: vel qz
nondū homo p̄fectus erat: donec ex eo fieret
mulier. Unde z post legitur. Non est bonū
hoiēm esse solum.

De quiete sabbati z sanctificatione.

Capl. XI.

Et dicitur perfecti

Item sunt celiz terra. Cōclusio est h̄
operū. Quia creati. dispositi.
ornati. Igit̄ p̄fecti. Et qz in senario facti q̄ p̄-
mus perfectus numerantibz occurrit. qz ex
partibus suis aggregatis reddit eandē sum-
mā: qd̄ in monadibus numeris nō inuenies
nisi i isto Bonadis
numerus appellatur
ab vno vsqz ad decē
Sz nec in decadibz
nisi i, x, viij, cōpleuit
Partes illas numeri
dicimus quarum q̄lī
bet assignari p̄t quo
ta sit in eo. Licz enim